

A JÓZSEFVÁROSI CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2011. ÉVI SZÖVEGES BESZÁMOLÓJA

GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

2011-ben is a gyermekvédelem szakmai szempontjainak figyelembe vételével végeztük munkánkat, a szociális munka klasszikus eszközeivel segítettük a bajba jutott gyermekes családokat.

Az elmúlt év során 1533 gyermek és fiatalok számára nyújtott Központunk segítséget, mely 1042 családot jelentett. Alapellátás keretében 431 gyermeket (296 család), védelembe vétellel 241 gyermeket (174 család) gondoztunk. Átmeneti nevelésben 747 gyermek (520 család) volt nyilvántartva, tartós neveltként pedig 44 kiskorú (30 család).

A fenti számadatokból kiderül, hogy évről-évre nő azon gyermekes családok száma, akik segítségre, támogatásra szorulnak.

Az alapellátásban illetve a védelembe vétel során gondozott családok életében csak lassan vagy egyáltalán nem történt előre mozdulás. A gondozás folyamata hosszú ideig tart, így Központunknak nem nagyon van lehetősége eseteket lezárni. A védelembe vett gyermekek száma elsődlegesen a törvényben elrendelt 50 órát meghaladó iskolai igazolatlan mulasztások elérése miatt emelkedett a duplájára, s ezzel párhuzamosan nőttek az iskoláztatási támogatás felfüggesztésével együtt járó eseti gondnok kirendelésével kapcsolatos nehézségek is. Az ügyfelek részéről előfordult a családgondozót érő atrocitás kiabálás, fenyegetés, gorombaság.

Az átmeneti nevelésbe került kiskorúaknak mindössze 3%-a került vissza vérszerinti családjába, mely arra utal, hogy a bekerülési problémák nagy része olyan (hajléktalanság, szülői alkalmatlanság, életviteli illetve súlyos anyagi problémák és vonzatai), amely a szociális munka eszközeivel nem vagy nehezen orvosolható és az utógondozás sem mindig eredményes.

Központunk továbbá 1230 gyermek és fiatal családjával (932 család) vette fel a kapcsolatot, ahol nem volt folyamatos gondozás, csak időnkénti tanácsadás, információkérés, hivatalos ügy intézése miatt jött a család, illetve a társintézmények valamint a hatóságok egyszeri környezettanulmány elkészítésére kérték fel intézményünket.

Az új családokkal való kapcsolatfelvétel leggyakrabban (264 eset) a jelzőrendszer tagjainak jelzésére indult, mely azt jelenti, hogy a jelzőrendszer tagjaival kiépült, élő és működő a Gyermekjóléti Központ együttműködése. 47 esetben a szülő saját maga jelezte, hogy olyan problémája van, melyet önerőből nem tud megoldani, s kérte segítségünket, 6 esetben pedig a gyermek vagy fiatalok saját maga kereste fel intézményünket problémájával. 155 esetben a Gyámhatóság kezdeményezésére történt a kapcsolatfelvétel illetve 118 esetben rendelt el új védelembe vételt, amellyel, Központunkkal való együttműködésre kötelezte a családokat. Kerületen kívül működő más Gyermekjóléti Szolgálat 69 alkalommal értesítette Központunkat, mely szerint a család ellátási területünkre költözött és kérte a velük való kapcsolatfelvételt illetve intézkedésünket.

2011 során 2696 esetben érkezett konkrét problémáról jelzés, amely 1000 esettel több a 2010-es évhez képest. A legtöbb jelzés az iskolai hiányzások, a fiatalok agresszív megnyilvánulásai, illetve a szülők elhanyagoló magatartása miatt érkezett. A jegyzői Gyámhatóság, Gyámhivatal 824 esetben kereste meg Központunkat a hozzájuk érkezett jelzések kivizsgálásának, valamint környezettanulmány készítése céljából. Egyéb más szociális intézmények 245 esetben, átmeneti gondozást biztosító intézmények 224 alkalommal kérték együttműködésünket,

illetve információadásunkat egy-egy családra vonatkozóan. Az elmúlt évhez képest duplájára nőtt a Rendőrségtől érkezett jelzések száma (156 eset) a fiatalok bűnelkövetései miatt. Egészségügyi szolgáltatóktól 118 esetben, ezen belül a védőnőktől 69 jelzés érkezett. Az esetek nagy részében elhanyagolás, illetve kábítószer használat miatt a gyermek nevelésére alkalmatlanná vált szülőkről kaptunk megkeresést. A pártfogó felügyelet 52 alkalommal értesítette Központunkat arról, hogy a kerületünkben élő fiatalok pártfogói felügyelet alá kerültek. Minden esetben felkerestük az adott fiataalt és családját, illetve megkerestük az érintett oktatási intézményt is azon döntés érdekében, hogy szükséges-e a pártfogó felügyelet mellett a védelembe vétel vagy sem. Szintén 52 alkalommal érkezett Központunkhoz állampolgári bejelentés intézkedés kérése végett. Ezek egy része alaptalan volt, háttérben rossz szomszédi kapcsolatok, a házban élő lakók generációs problémáiból adódó viták, konfliktusok húzódtak meg. Másrészt viszont szülői elhanyagolásról kaptunk bejelentést, melyek gyermekvédelmi intézkedésre adtak okot.

Kerületünkben az anyagi jellegű és a gyermekneveléssel kapcsolatos problémák vezetnek a rangsorra. Anyagi problémák miatt 1371 esetben nyújtottunk segítséget, ami 497 gyermeket érintett, gyermekneveléssel kapcsolatos problémákból adódóan pedig 759 esetben, 241 gyermeket érintve kerültek megsegítésre a családok. 329 esetben szembesültünk a kiskorúak magatartás –és teljesítményzavarával, melyben nyilvántartásunk szerint 170 gyermek érintett. Gyermek, -illetve oktatási intézménybe való beilleszkedésük komoly problémát okoz.

127 fiatal életét nehezítették meg a családi konfliktusok, a szülők, illetve a család nem megfelelő életvitele 299 esetben veszélyeztette a kiskorúak fejlődését. 166 esetben tapasztaltuk a szülők elhanyagoló magatartását, (71 gyermek), 61 esetben pedig családon belüli bántalmazást (42 kiskorú), ami másfélszerese a 2010-es évnek. Ugyanilyen arányban nőtt a szenvedélybetegségek miatt szükségessé vált intézkedések száma (95 eset), ami 64 gyermekre vonatkozott.

A kerületben komoly problémát jelent a fiatalok bűnelkövető magatartása, bár az elmúlt évben minimális csökkenés tapasztalható. Jellemző viszont, hogy ugyanazon kiskorúak kerülnek több alkalommal az intézmény látókörébe valamilyen szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése miatt. 2011-ben 9 gyermekkorú és 45 fiataalkorú követett el szabálysértést, illetve 7 gyermekkorú és 34 fiataalkorú ellen indult eljárás bűncselekmény miatt.

Összességében nem változott a gyermekbántalmazások száma sem az elmúlt évhez képest, viszont míg a 2010-es évben a lelki, 2011-ben a fizikai bántalmazás került előtérbe. Az is előfordult, hogy maga a gyermek kért rendőrségi segítséget a szülővel szemben. 28 esetben fizikai, 23 esetben lelki és 2 alkalommal szexuális bántalmazásra derült fény. 5 esetben családon kívüli fizikai bántalmazás történt, mégpedig gyermek által.

Józsefvárosban óriási problémát jelent a családok lakhatásának hiánya, illetve a nem megfelelő lakhatási körülményeik. Vizes, dohos, zsúfolt, sötét, penészes, rovarokkal fertőzött lakásokban él klienseink nagy része. A lakhatás hiánya miatt 24 család esetében került sor családok átmeneti otthonában illetve anyaotthonban való elhelyezésre, ami 48 gyermeket érintett. Évek óta komoly problémát okoz a rászorult, átmenetileg vagy tartósan lakhatás nélkül maradt családok átmeneti otthoni elhelyezése, miután tapasztalataink szerint ezt a szolgáltatást nyújtó intézmények a kerületi lakosokat nem fogadják szívesen illetve nincs kivásárolt férőhely egyetlen lakhatást biztosító intézményben sem.

25 családból 29 gyermek került a gyermekek átmeneti otthonába különböző problémák miatt. Közülük volt olyan, akit a jegyzői gyámhatóság kötelezett az átmeneti otthonba való elhelyezésre. Előfordult, hogy a gondozásba vételnek egyszerre több oka is volt, komplex

problémákat kellett kezelni szinte minden ellátásban részesülő gyermek és családjának esetében. A családgondozás során továbbra is fő feladatnak tekintettük a gyerekek családjukba történő visszagondozását, de ez nem minden esetben volt megvalósítható és átmeneti nevelésbe vétel vált szükségessé.

Helyettes szülői ellátásra egyetlen esetben sem került sor.

2011-ben összesen 6519 esetben került sor a családgondozók részéről a segítségre szoruló kiskorúak családjainak otthonában történő felkeresésére. 5836 esetben volt szükség tanácsadásra és 4355 esetben nyújtottunk segítő beszélgetést. 1049 esetben találkozott Központunk olyan problémával, amely meghaladta kompetenciáját, így ügyfeleinket egyéb, más társszakmákhoz kellett irányítani.

Több olyan családdal kerültünk kapcsolatba, akik összetett, súlyos problémákkal küzdöttek, így a sikeres családgondozás érdekében 200 alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést, más intézményekben dolgozó szakemberekkel, illetve 38 esetkonferencia összehívására is sort kerítettünk, melynek célja a gondozás irányának meghatározása volt.

Központunkban ingyenes jogi segítségnyújtási szolgáltatás is segíti a kerületben lakók helyzetének rendezését. Leggyakrabban lakásügyi problémával illetve gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal kapcsolatban keresték meg intézményünket. Az elmúlt évben erre 142 esetben került sor.

2011 első felében heti 6 órában pszichológiai tanácsadás működött az Intézményben, melynek során a szülők kaptak segítséget gyermeknevelésükhöz, szülői szerepeik megerősítéséhez. Szeptembertől 1 főállású pszichológussal tudtuk ezt a szolgáltatást bővíteni. A kompetenciahatárok, feladatmegosztások megbeszélése érdekében még szeptemberben részt vettünk a Józsefvárosi Nevelési Tanácsadó teamjén. A szülőkön kívül a gyermekek és fiatalok is részesültek pszichés megsegítésben. 140 alkalommal, 47 kiskorúval és 13 felnőttel került kapcsolatba pszichológusunk. Akadt, aki az időpont egyeztetést követően, vagy 1-2 alkalom után nem jelent meg, így együttműködés hiánya illetve egyéb probléma miatt pszichológiai megsegítésük elakadt. A leggyakoribb problémák az indulatkezelési, magatartási, serdülőkori problémák, válás krízise, önbizalom problémák, testképzavarok, szorongások, depresszív tünetképződés, teljesítményzavar, kortárskapcsolatok zavarai, iskolai problémák, női szerepkonfliktusok, anyai szerepből adódó problémák voltak. A megsegítésre szoruló ügyfelek vagy a családgondozókon keresztül, az ő kérésükre, javaslatukra kértek időpontot, vagy a már megsegítésben résztvevő kliens ajánlásán keresztül jutottak el a pszichológushoz, illetve önkéntesen jelezték motivációjukat a családgondozónak. A legfőbb nehézséget az együttműködés hiánya, az időpontok be nem tartása, elfelejtése, a nehezített kapcsolatfelvétel, a belátástudat alacsony foka, a motiváció hiánya jelentette és az is előfordult, hogy nem volt egyértelmű, hogy másik pszichológus foglalkozik-e már a gyermekkel.

A kerületben lakó fiatalok körében igen komoly probléma a tanulási nehézség, így Központunk fejlesztőpedagógus segítségével 10 gyermeknek nyújtott, rendszeres időközökben (hetente 1-szer-4 órában) fejlesztést, 40 gyermeknek pótvizsgára való felkészítést.

Intézményünk Gyerek Klubja a korábbi évekhez hasonlóan most is számos programmal várta a kerületi gyerekeket. A Gyerek Klubon belül Magántanulói Klub, Nyári Napközis Tábor, pótvizsgára felkészítő foglalkozás és hagyományörző kreatív foglalkozások várták a klubba betérő fiatalokat.

A 2010/2011-es tanév II félévében folytattuk a Práter Általános Iskolában a tanulók csoportos foglalkoztatását, a szabadidő hasznos eltöltésében való segítségnyújtást, iránymutatást.

Az iskola kérésére a foglalkozásokat a délutáni időpontra tettük át, így még inkább megnőtt az érdeklődés a gyermekek körében. A foglalkozásokra hetente két alkalommal, kedden és csütörtökön került sor 13:00-15:00 óra között, az iskola által biztosított külön teremben. A napközis tanulók jutalomból látogathatták a foglalkozásokat. Munkánk eredményességéhez hozzájárult a pedagógusok segítsége is. A foglalkozások célja a kreativitás, a játék, a szórakozás, a közösségformálás biztosítása, a deviáns magatartás megelőzése volt.

A Magántanulói Klubot igénybe vevő fiatalok nagy része túlkoros, súlyos magatartási, beilleszkedési problémával küzdő fiatal volt, akiket nagyon nehezen lehetett motiválni arra, hogy látogassák a foglalkozásokat, mivel a konzultációra való bejárás sem volt kötelező számukra. A Magántanulói Klub egyéni foglalkozás keretében nyújtott segítséget az iskolai tananyag elsajátításában, az osztályozó vizsgára való felkészítésükben. Azok a tanulók, akik rendszeresen készültek, s részt vettek a felkészítő alkalmakon sikeresen vizsgáztak. A gyerekek nagy része csak annyit tanult, amennyit a foglalkozáson elsajátított, az otthoni feladatokat általában nem készítették el. Több iskolából is kaptunk tematikát, illetve tankönyveket a felkészítéshez, ami nagyban megkönnyítette a munkánkat. 2011. októbertől a TÁMOP 5.2.5. pályázat keretén belül folytatódik ennek a szolgáltatásnak a biztosítása. Nem könnyű feladat ezeknek a fiataloknak olyan elfoglaltságot találni, ami vonzóvá teszi számukra a foglalkozásokat, melyek előre elkészített tematika szerint zajlanak, a tanulók egyéni sajátosságait, igényeit figyelembe véve. A tanulás mellett a kreatív foglalkozások (gyöngyfüzés, mozaikozás, gyertyaöntés, origami, üvegfestés, decoupage technika, stb.) is jelentős szerepet kaptak. Hetente 3x3 órában 11 gyermek felkészítése folyik.

2011 júniusában gyermeknap kirándulást szerveztünk, melynek során a Budakeszi Vadaspark megtekintése és grillezés volt a program, melyen 12 gyermek vett részt.

Nyári Napközis Táborunkban 346 gyermek ellátását biztosítottuk. Heti lebontásban átlag 80 gyermek érdeklődött a változatos, kreatív és személyiségfejlesztő programok iránt. Hétfőtől-péntekig, 13.00 órától tartottuk foglalkozásainkat. A tábor nemcsak a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nyújtott segítséget, hanem a családok tehermentesítését is szolgálta, hisz a foglalkozás idejére a gyerekek felügyelete is biztosítva volt általunk. A táborban résztvevőknek kézműves foglalkozásokat, főzőklubot tartottunk. Szerdánként intézményen kívüli programok várták a fiatalokat. Szervezünk csoportot a Népligetbe, környező játszóterekre, ahol ügyességi versenyen bizonyíthatták rátermettségüket. A programot mozi és múzeumlátogatás színesítette. A foglalkozásokon mindig biztosítottuk a szabad választás lehetőségét.

A táborban a gyerekek ellátására uzsonnát biztosítottunk, miután előfordult, hogy többen éhesen érkeztek a napközibe. Így nagyon népszerűek voltak azok a napok, amiken közösen főztünk.

2011. július 18-23-ig, 21 gyermek 4 felnőtt kíséretében Káptalanfüreden táborozhatott. A gyermekek halmozottan hátrányos helyzetű családokból kerültek ki, többségüknek ez volt az egyetlen lehetősége a nyári kikapcsolódásra, de voltak visszatérő gyermekek is, akik a korábban megszerzett pozitív élmények hatására vettek részt ismét a nyaraláson. A táboroztatás megvalósításához a családgondozók hatékony és sok energiát igénylő adománygyűjtő munkája is nagyban hozzájárult, így a minimális költségvetés és a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is tartalmas hetet tudtak biztosítani a gyermekek számára.

Augusztusban a veresegyházi Medveparkba kirándultunk, amin szintén 21 gyermek vett részt 4 fő családgondozó kíséretében. A gyermekeknek lehetőségük adódott mézzel etetni a medvéket illetve a park játszótérén kötetlen játékban lehetett részük, amit nagyon élveztek.

A szociális nyári étkeztetés keretén belül 130 gyermeknek biztosítottunk egy tál meleg ételt, amit a Családsegítő Központ Népkonyháján vehettek át az arra rászoruló családok.

2011 novemberében és decemberében 2-2 alkalommal adventi koszorú és mézeskalács készítést szerveztünk a gyermekek számára. A foglalkozásokon összesen 80 gyermek vett részt. Az elkészült adventi koszorúkat és mézeskalácsot hazavihették, hogy otthonukban is ünnepélyes hangulatot varázsoljanak.

Több éves hagyományunknak megfelelően megrendezésre került a Mikulás ünnepség is, melynek során 52 gyermek részesült ajándékban. Ezzel egy időben Központunk munkatársai 100 fő gyermek számára osztott ki mikulás csomagokat.

Emellett az idén a Baptista Szeretetszolgálat karácsonyi adományából is részesültek a Gyermekjóléti Központ ügyfelei. 95 gyermek a karácsonyi „cipősdoboz” akció keretében jutott ajándékhoz. Az Otthon Segítünk Alapítvány támogatásával 8 józsefvárosi család 25 gyermeke vehetett részt a Városligeti Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola teadélutánján, ahol ajándékot is kaptak. Legfőbb adományforrásunk a Magyar Vöröskereszt. Észak-Pesti régiójának jóvoltából az elmúlt évben 105 családuk részesült tartós élelmiszersomagban, illetve kedvezményes ruhavásárlási lehetőségben, ami nagy segítséget jelentett a rászoruló családoknak.

Miután 2011. május 1-vel a Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat Gyermek Átmeneti Otthona és a Családsegítő Szolgálat integrációja révén Gyermekjóléti Központtá alakultunk, az alapfeladatokon túl speciális szolgáltatásokat is nyújt intézményünk. Ezen feladatokat a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 7. § írja elő a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények számára.

Július 1-vel megkezdődött a kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás, melyet jelenleg 2 fő családgondozó lát el szombatonként 9:00-13:00 között. A kapcsolattartási ügyelet funkciója, hogy a gyermek számára minél konfliktus mentesebbé tegye a kapcsolattartást az arra jogosult személlyel. Minden gyermeknek joga van családjával kapcsolatot tartani akkor is, ha az őt gondozó felnőtt a kapcsolattartásra jogosult személlyel nem tud a kapcsolattartás mikéntjéről megállapodni, amennyiben ez a gyermek érdekében nem ellentétes. 2011. december 31-ig 14 családdal kerültünk kapcsolatba. Közülük 1 család veszi igénybe rendszeresen ezt a szolgáltatást. Ők Gyámhivatal által lettek kötelezve a felügyelt kapcsolattartásra. 4 család csak érdeklődött a szolgáltatás iránt, de időpont egyeztetésre nem került sor. A többi család esetében a mediáció hiúsult meg néhány alkalmat követően, valamelyik fél együttműködésének hiánya miatt. 1 család esetében folyamatban van az időpont egyeztetés az érdekelt felek között.

Szintén júliusban került bevezetésre a készenléti szolgálat, melyet megállapodás alapján a Gyermek Átmeneti Otthonának szakemberei biztosítanak. Célja, hogy a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) is folyamatosan biztosítsa a gyermekjóléti szakember elérhetőségét annak érdekében, hogy krízishelyzet esetén a gyermek ne maradjon segítség illetve ellátás nélkül. Az eltelt időszak alatt összesen 7 hívás érkezett, melynek során elsősorban anyagi illetve lakáshoz jutási lehetőségekről kértek információt.

Az utcai és lakótelepi szociális munkát a nyári napközi, a káptalanfüredi táboroztatás, a gyermekek számára szervezett szabadidős tevékenység, a magántanulói klub, valamint tanítási időszak alatt a BRFK Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett „Interaktív Police és Fiatalokat Védő Csoport” elnevezésű programjában való részvételünk biztosítja. Ennek során más kerületek Gyermekjóléti Központjainak munkatársaival, valamint az ESÉLY Kövessi Erzsébet Szakképző Iskola és a Mándy Iván Szakképző Iskola és Speciális Szakiskola

ifjúságvédelmi felelőseivel a BRFK által meghatározott időpontokban és helyszíneken, a főváros legveszélyeztetettebb területein (pl: pályaudvarok, Plázák, stb) kerestük fel a kiskorúakat. Az adott időpontban a rendőrségi eligazítást követően két csoporttá alakulva folyt a csellengő fiatalok felkutatása. A kapcsolatfelvétel során nem a felelősségre vonás volt a cél, hanem, az iskolából való hiányzás okának kiderítése, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése, közvetítésük intézmények, szolgáltatások felé, deviáns csoportokhoz való csatlakozás megelőzése, az iskola világába való visszavezetés. Ezekben az alkalmakon több, kerületünkben lakó fiatallal való találkozásra került sor. 2011-szeptember és december közötti időszakban két alkalommal nappal (9:00-12:00), egy alkalommal pedig péntek éjszaka (20:00-24:00) történt az ellenőrzés. Ezen alkalmak során összesen 60 kiskorú igazoltatására került sor. Az ellenőrzés során a fiatalok első reakciója a meglepődés volt, de ezt követően könnyen megnyíltak és számos hasznos információt osztottak meg magukról és jelenlétünket pozitívan értékelték. A nappali ellenőrzés során, iskola időben ellenőrzött fiatalok általában magántanulói jogviszonyra, később kezdődő, avagy korábban véget érő tanórára, gyakorlati oktatásra, betegségekre hivatkoztak. Az éjszakai ellenőrzés során természetesen nem az iskolakerülés, hanem a fiatalok körében jelenlévő drog és más tudatmódosító szerek, valamint az alkohol fogyasztás felderítése volt a cél. Megdöbbentő, hogy az ellenőrzött 14-18 éves fiatalok mindegyike fogyasztott aznap alkoholt, a legfiatalabb pedig egy 13 éves gyermek volt, akinek bátyja is jelen volt az ellenőrzés során. Abban az esetben, ha nyilvánvalóvá vált, hogy a szórakozóhely kiszolgált a szeszes itallal a 18 éven aluliakat, a BRFK munkatársai értesítették a kerületi jegyzőt. Amennyiben a kiskorú már ügyfele volt Gyermekjóléti Központunknak, az ellenőrzéseken résztvevő, utcai szociális munkát ellátó kollégánk írásban értesítette az illetékes családgondozót.

A Kábítószer Egyeztető Fórum három munkacsoportból épül fel: prevenció-, ártalomcsökkentő- és rehabilitációs munkacsoport. Mindhárom munkacsoport ülésein és munkájában aktívan részt vállaltunk.

A gyermekvédelmi kórházi szociális munka során a szociális válsághelyzetben lévő anyának valamint az elhanyagolt és bántalmazott gyermeknek nyújtunk segítséget a veszélyeztető tényezők megelőzésében, megszüntetésében. Központunkban két fő családgondozó, félállásban, családgondozói ügyeleti idejében látja el a kórházi szociális munkára vonatkozó, elsődlegesen koordináló feladatokat. 2011. május és 2011. szeptember között megkötésre kerültek az együttműködési megállapodások a Józsefváros területén lévő gyermekeket ellátó kórházakkal, intézményekkel (Simmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Semmelweis Egyetem II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika, Heim Pál Gyermekkorház, Fővárosi Önkormányzat Péterfy Sándor Utcai Kórház- Rendelőintézet és Baleseti Központ).

A kórházi szociális munkát sok esetben az intézményi védőnő látja el, miután finanszírozási okokból kifolyólag nincs lehetősége az intézményeknek arra, hogy külön szakembert alkalmazzanak erre a munkakörre, s e forráshiány miatt a közeljövőben sem várható, hogy önálló státuszként megjelenjen a kórházi szociális munka. A kerületünkben lévő Védőnői Szolgálat, illetve gyermek házi orvosok is tájékoztatást kaptak a Gyermekjóléti Központ ezen új szolgáltatásáról. A Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkával foglalkozó munkatársai fogadták a VIII. kerület területén lévő gyermekkorházak, gyermekosztályok, valamint a más kerületben, városban ellátott, de VIII. kerületi lakhellyel rendelkező kiskorúakról érkezett jelzéseket. Ezt követően értesítették a területileg illetékes családgondozót, aki a továbbiakban tartotta a kapcsolatot családdal illetve szükség esetén

megtette a megfelelő gyermekvédelmi intézkedéseket. Amennyiben olyan kiskorúról érkezett jelzés, aki nem tartózkodott életvitelszerűen a VIII. kerületben, a területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak/ Központnak került a jelzés továbbküldésre.

A 2011-es évben 1 esetmegbeszélésre is adódott lehetőségünk az Országos Baleseti Intézetben a Gyermek Traumatológiai Osztály főorvosának kezdeményezésére. A megbeszélésen részt vett a Józsefvárosi Önkormányzat Gyámhivatala, a Gyermekvédelmi Iroda, a VIII. kerületi Rendőrkapitányság, a Péterfy Utcai Kórház és a Heim Pál Kórház szociális munkásai, a TEGYESZ Átmeneti Gyermekotthona és Központunk kórházi szociális munkásai. A tanácskozás fő témája, a hétvégén illetve ünnepnapokon felmerülő gyermekbántalmazással kapcsolatos ügyintézési módok, lehetőségek megbeszélése volt.

Az eltelt időszakban 3 esetben a SOTE I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, 2 esetben pedig a Baleseti Központ jelzett. A SOTE II. sz. Szülészeti Klinikától, a Szent István Kórházból és a János Kórházból 1-1 jelzés érkezett. A jelzett problématípusok a gyermekbántalmazás, elhanyagolás, gondozatlan terhesség illetve az abból született gyermekek voltak.

2011. május 1-től a Gyermek Átmeneti Otthona a JCSGYK önálló szakmai egységként, a Gyermekjóléti Központtól leválva működik. A krízislakások, mint átmeneti gondozást nyújtó ellátás, a Gyermek Átmeneti Otthona szakmai egységhez került át.

Miután a családok nagy része továbbra is a jelzőrendszeren keresztül kerül kapcsolatba az intézménnyel, így a gyermekjóléti szolgáltatás, mint lehetséges megoldási út ismertsége még nem elégséges, főleg a kiskorúak körében. Központunkat inkább „félhatóságként” kezelik. Ez nagymértékben megnehezíti az együttműködés kialakulását, mert gyakran kell munkánkat nyíltan vagy burkoltan ellenálló családokkal végezni. Ennek kiküszöbölése érdekében igyekeztünk olyan programokon, fórumokon részt venni, ahol szolgáltatásaink bemutatására kerülhetett sor. A Lakatos Menyhért Józsefvárosi Általános Művelődési Központ meghívására jó hangulatú szülői fórumon, illetve a Kesztyűgyár Magdolna napok programján vettünk részt, ahol a lakosság nagy érdeklődést mutatott Központunk iránt.

A Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ „KÉPET ADUNK, KÉPESSÉGET FEJLESZTÜNK! – Gyermek, fiatalok és szüleik társadalmi integrációját segítő program Józsefvárosban című projektje a TÁMOP–5.2.5. A-10/1 kiírás egyik nyertes pályázata lett. Az elnyert támogatás a projekt 2 éves időtartama alatt (2011. 10. 01 – 2013. 09. 30.) különböző új és hatékony szolgáltatás bevezetését teszi lehetővé, melyek Józsefváros szociális szolgáltatási palettáját színesítik.

A pályázat célja a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, családjaik, valamint a fiatalok integrációs esélyeinek növelése oktatási rendszeren kívüli preventív célú programokkal, amelyek kompenzálják a hátrányaikat, csökkentik a devianciáikat, segítik az iskolai megfelelésüket, és a megfelelő társadalmi minták elsajátítását. Fontos a szülők szerepe is, hiszen a gyerekek a családi mintát akaratlanul is tovább viszik. Ezért a projekt szolgáltatásai között kimondottan szülőknél szóló programok is vannak. Valamennyi résztvevő a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján kerül a programba, ahová legalább 60 család és 40-45 iskoláskorú gyermek, valamint 20-25 szülő bevonását tervezzük. Ezen kívül folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk azokkal a szakemberekkel (családgyógyász, védőnő, iskola gyermekvédelmi felelőse, iskolaorvos, iskolapszichológus stb.), akik az adott családdal, gyermekkel vagy szülővel foglalkoznak.

A projekt keretében családon belüli kapcsolatokat támogató, illetve a család társadalmi beilleszkedését elősegítő programok (szubintenzív, intenzív családgondozás, szülői

készségfejlesztés, önsegítő szülőcsoport), szülői szerepet erősítő, valamint családi konfliktusok megoldását célzó konfliktuskezelő program (családi videotréning), szociális beilleszkedést segítő foglalkozás (iskolai videotréning), a gyermek szocializációját elősegítő csoportos foglalkozás (kamasz-csoport) és az iskolarendszeren kívüli felzárkóztató programok (felzárkóztató magántanulói klub) megvalósítására törekszünk.

Az intenzív családgondozás keretében egy időben 2, a szubintenzív családgondozás során 4 család gondozása kezdődött meg az elmúlt év során.

A két tevékenység szakmai tartalma azonos, mindössze intenzitásukban térnek el egymástól. Az intenzív családgondozást krízisben lévő családoknak nyújtjuk, elsősorban ott, ahol felmerül annak a veszélye, hogy a gyereket ki kell emelni a családból, illetve azokban az esetekben, ahol a korábban kiemelt gyermek hazakerülésére esély van a közeljövőben. Ezekben az esetekben a szokásosnál lényegesen időigényesebb segítő munkára van szükség, melyek alapvetően a család otthonában zajlanak, vagy azokon a helyszíneken, ahol a családnak lényeges intéznievalója van (pl. iskola, munkaügyi hivatal, díjbeszedő kirendeltség, stb.). Az intenzív családgondozást nyújtó szociális munkás a nap 24 órájában elérhető a család számára, a találkozások gyakoribbak és hosszabbak. A beavatkozások rövid ideig, rendszerint maximum hat hónapig tartanak (először három hónapra kötünk szerződést, ami szükség esetén még három hónapra meghosszabbítható). Ugyanilyen szolgáltatást nyújt a Családsegítő Központ intenzív családmegtartó szolgáltatása is, ahová az elmúlt időszakban 4 családot delegáltunk.

A szubintenzív családgondozást a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 4 családgondozója végzi alaptevékenységén felül. A szubintenzív családgondozást javasoljuk azokban az esetekben, amikor a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ szokásos családgondozói munkamódja - a magas esetszám miatt - nem tesz lehetővé olyan intenzitású segítségnyújtást, amely a család működésében változást hozna létre. Egy családdal három hónapig dolgoznak, egy év alatt ez tizenhat családot jelent.

A családi video-tréning a családi kommunikáció javítását kívánja elérni úgy, hogy a szakember egy mindennapi helyzetben rövid videofelvételt készít a családról, majd a felvétel elemzése után, egy későbbi időpontban visszajátssza azokat az interakciós elemeket, melyek sikeres kommunikációhoz vezettek. A családi video-tréning pozitív módon mutatja meg a szülő-gyerek interakció részleteit, ezzel javítja a szülők önértékelését, és megváltoztatja a kommunikáció mintáit. A felvételek visszanezése lehetővé teszi, hogy a szülők kívülről lássák magukat, más nézőpontból, a kimerevített képek, a lassítás segítségével a kommunikáció sikeres elemei felnagyíthatóvá, hangsúlyozhatóvá, tudatosíthatóvá válnak. Összesen 15 családot érint a program, 3 családnál indultak el a foglalkozások a Magyar Videotréning Egyesület segítségével.

Az iskolai video-tréning folyamata alapvetően megegyezik a családi video-tréningével. A különbség elsősorban abban áll, hogy akkor alkalmazzuk, ha a probléma elsősorban a gyerek és a pedagógus közötti interakcióban rejlik, ami gyakran a gyerek hibájaként fogalmazódik meg (nem figyel oda, nem lehet vele bírni, stb.). Az iskolai videotréning lehetőséget nyújt az átlagtól eltérő igényű és viselkedésű, vagy nehezen kezelhető gyermekekkel való pedagógiai munka eredményességének növelésére, visszatérő konfliktushelyzetek hatékony megoldásában

A szülői készségfejlesztés lehetőséget ad a szociális készségek fejlesztésére. Különösen fontos ez pszichiátriai betegek esetében, a szülő gyermekének ellátása és nevelése kapcsán.

A pályázat keretén belül két alkalommal szervezünk Káptalanfüreden nyári gyerektábort, egyenként 1 hetes (heti 5 nap) bentlakásos formában 15-15 család számára.

A program első évében a családtámogató szolgálat és a video-tréning keretében foglalkoztatott gyermekek, valamint a Gyermekek Átmeneti Otthonában gondozott fiatalok

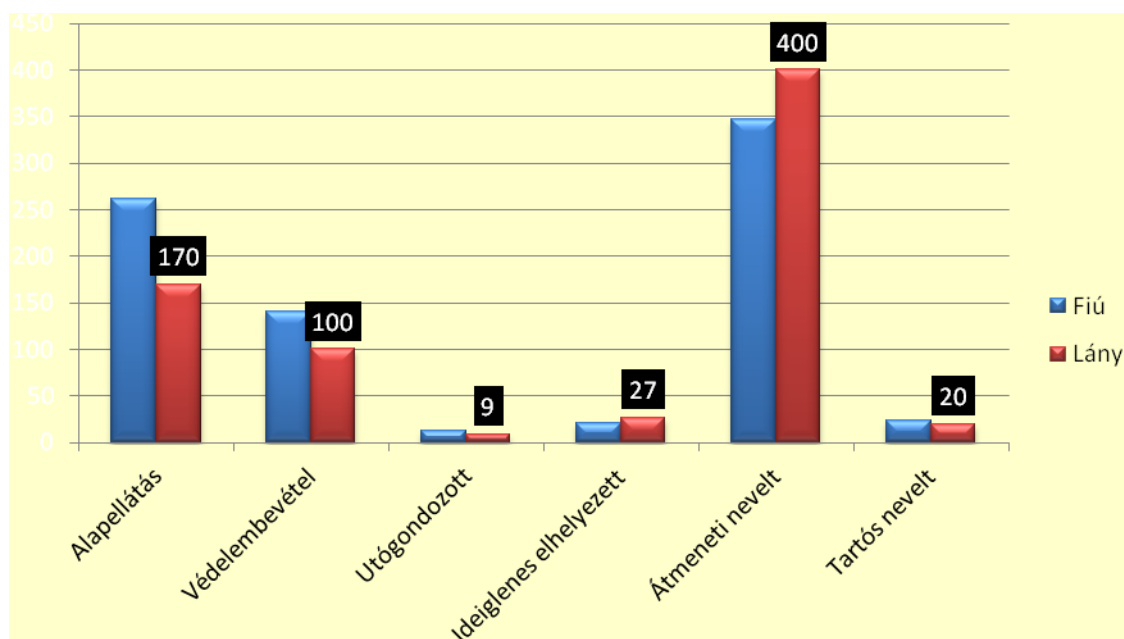

számára kamasz-csoportot szervezünk, amely szakemberek által irányított fiatalok önszorgató csoportja. A program második évében a szülői készségfejlesztésben részt vevő szülők számára szervezünk önszorgató szülőcsoportot, amely a korábbi foglalkozásokon megtanult és begyakorolt viselkedési minták elmélyítését szolgálja.

A program során oktató film készül egyrészt egy 5-6x20-25 perces „sorozat”, másrészt egy összegző film, mely a program egészének tanulságait vonja le, ismeretterjesztő-oktató céllal. Együttműködő partnereink a Józsefvárosi Egyesített Bölcsődék Biztos Kezdet Program (sokgyerekes nagycsaládok, gyermekek és szülők) és a Szigony Alapítvány a Közösségi Pszichiátriáért (pszichiátriai beteg szülők gyermekei) intézmények.

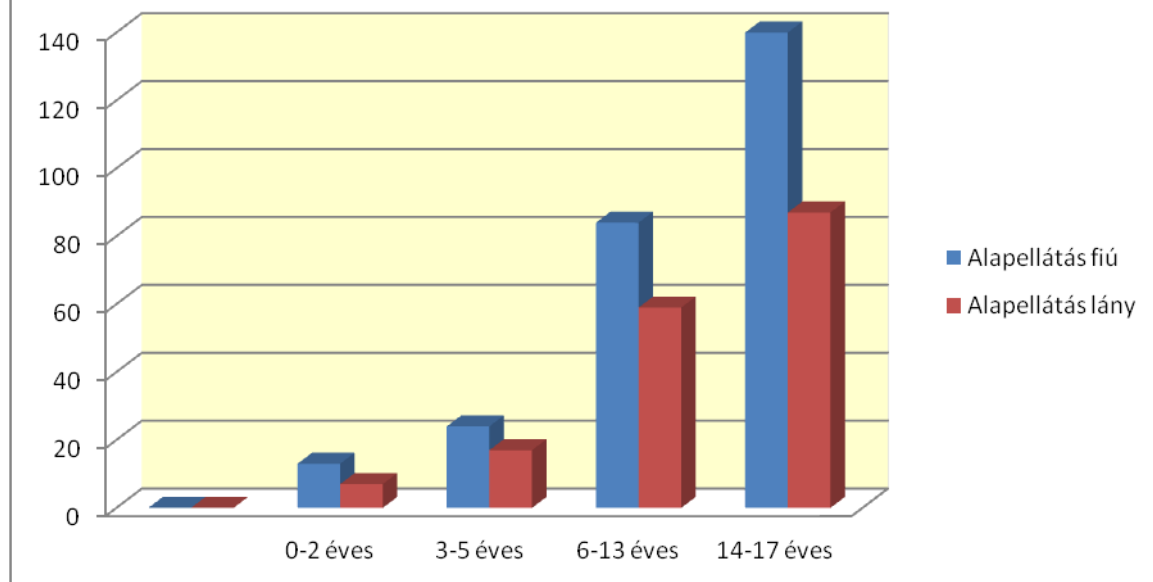
Központunk az elmúlt év során új helyiséggel gazdagodott, s ezzel egy időben tárgyi feltételeink is javultak új telefonvonalak kiépítésével, számítógépes rendszerünk fejlesztésével. Bővült a családgondozók létszáma és két szociális asszisztens is segíti a munkánkat.

A Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége 2011-ben

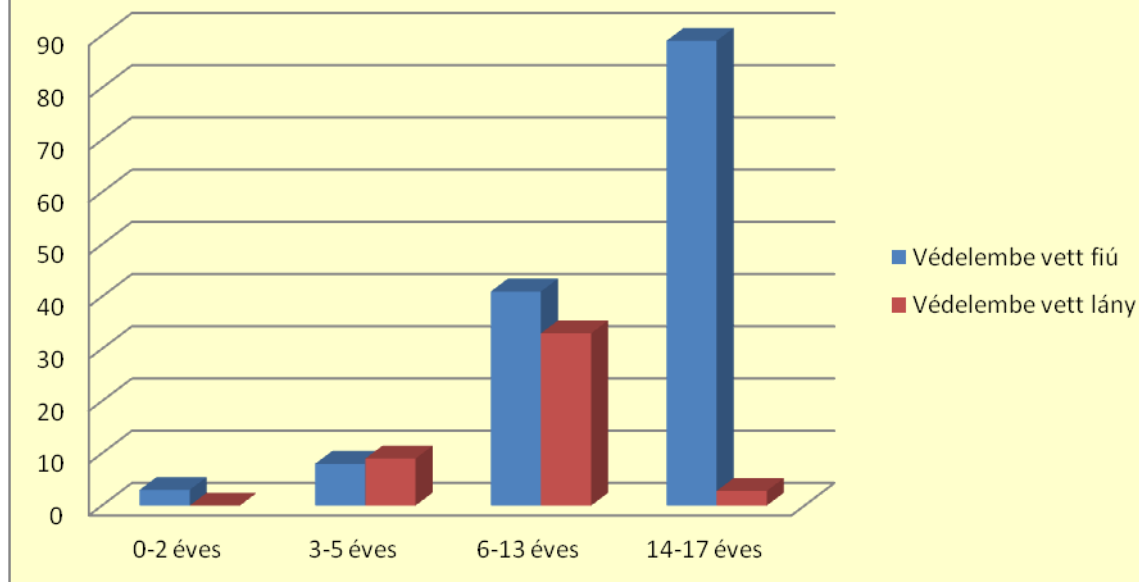

Alapellátásban gondozott gyermekek száma 2011. évben

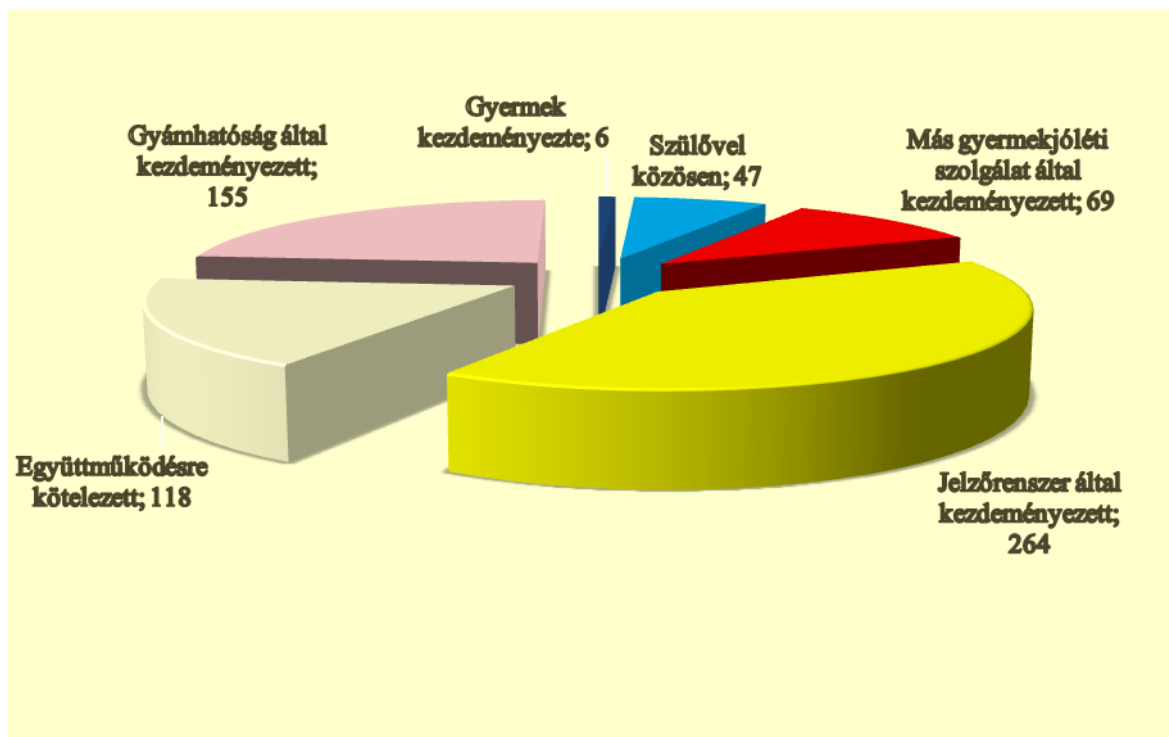

Védelembe vett gyermekek száma 2011. évben

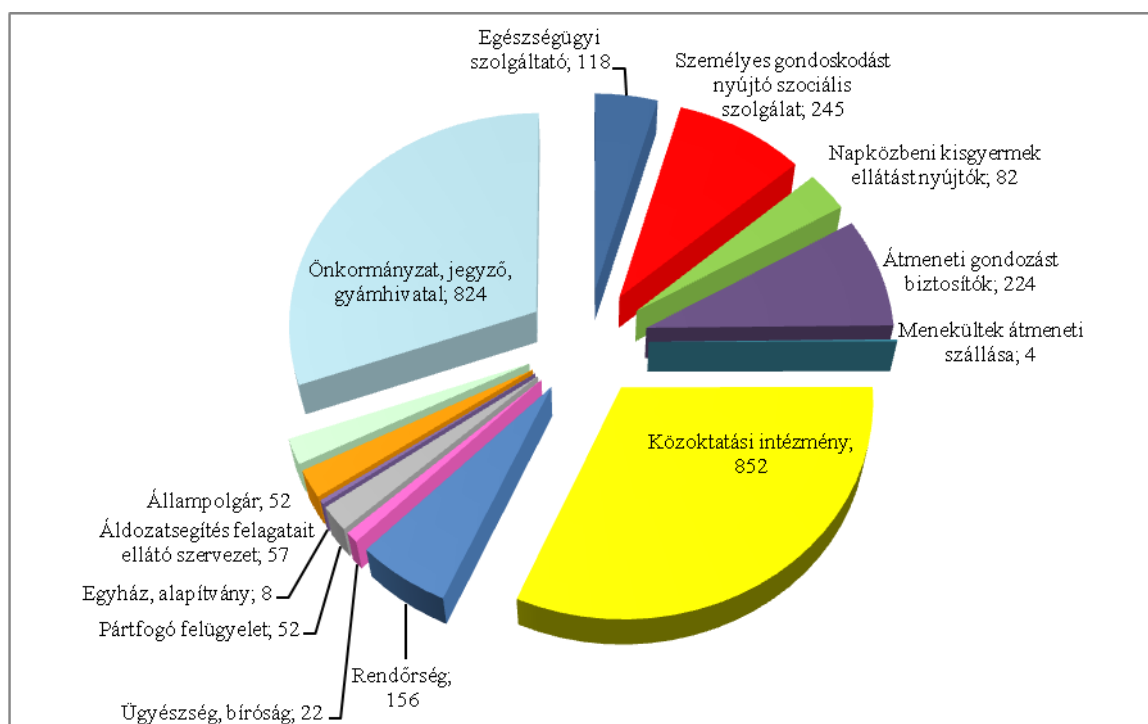

Gondozási esetek száma a kapcsolattfelvétel módja szerint

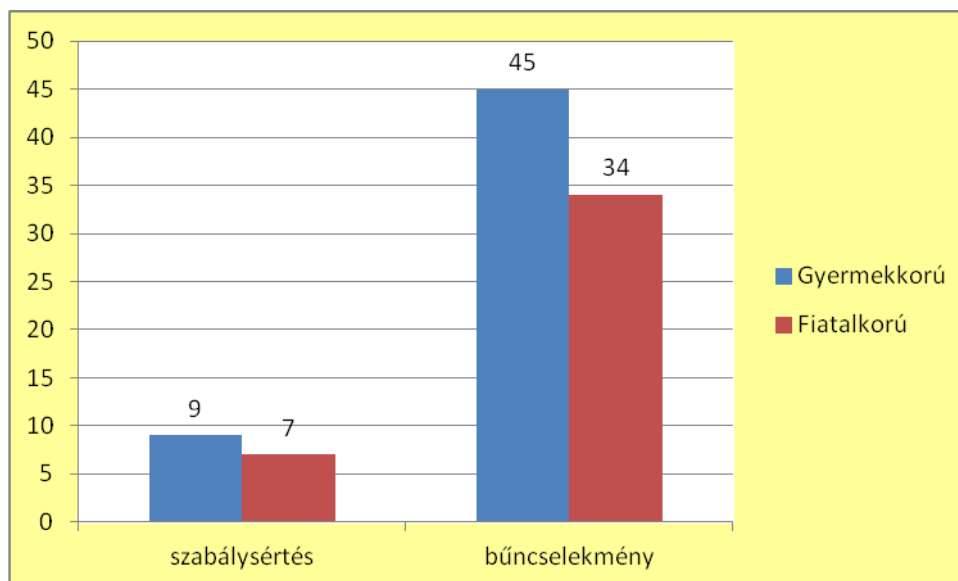

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2011. évben

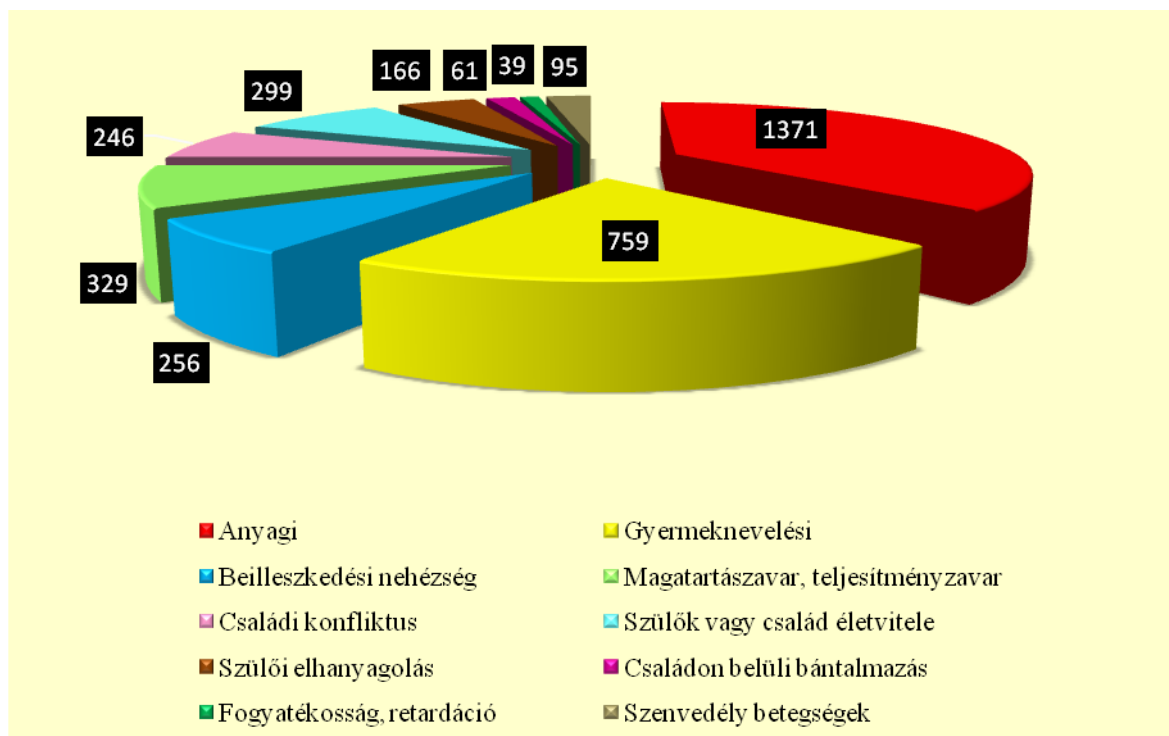

2011. évben szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett gyermekek száma

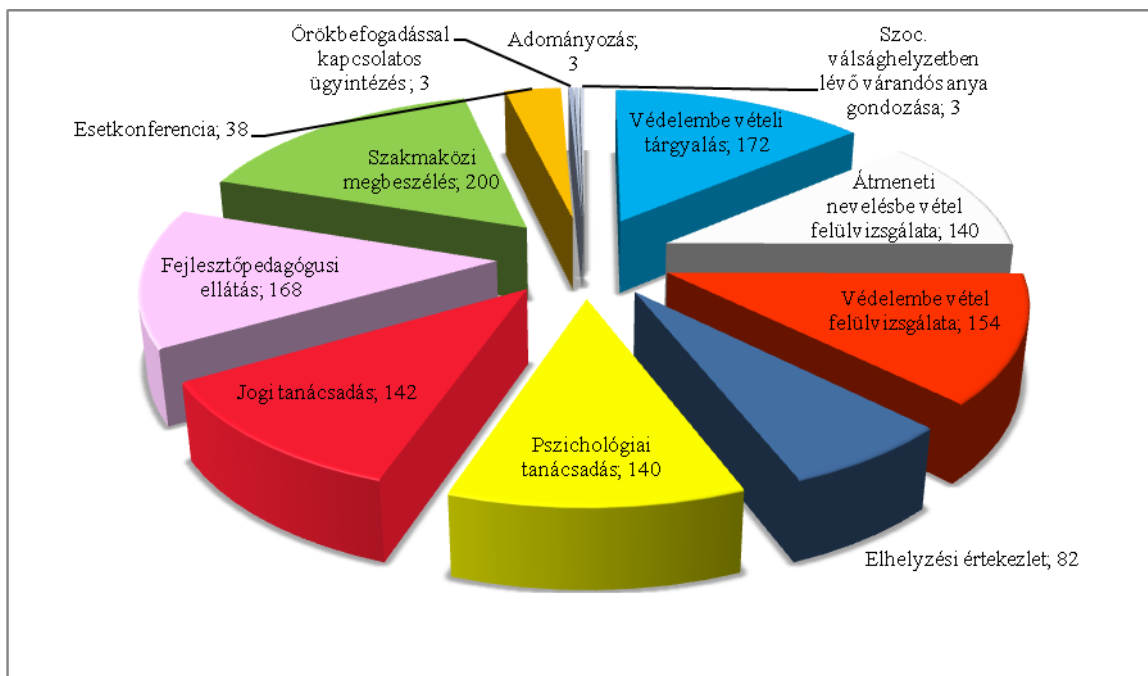

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének száma I.

A Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenységének száma II.

